

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, szerda 1911. augusztus 30.

195. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vioolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor.   Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.   Egy hóra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A tengeri hajózás.

A III. német tengeri hajózási kongresszuson Huldermann főtitkár beható jelentést terjesztett a kongresszus tagjai elé a tengeri hajózás jelenlegi állásáról. A fő figyelmet természetesen Németországnak szentelte referátumában, de érdekes adatokat mondott el a többi államokra vonatkozólag is és a háttérben a világkereskedelmi konjunkturákat rajzolta meg, amelyek alakulása természetesen irányítja és döntőleg befolyásolja a világhajózás fejlődését is.

Ebből a jelentésből valók az alábbi részek, amelyek a referátum gondolatmenetének a rendjét követik.

A világkereskedelmi flotta az előző években nagyon nyomasztó viszonyokkal küzdött. A kínálat túlhaladta a keresletet, a szállítmányok nem voltak akkorák, hogy valamennyi hajót foglalkoztathatták volna és a kereskedelmi flottának egy nagy része téllenségre volt tárthatva.

A legutóbbi két évben azonban a helyzet javult és a világkereskedelem nagymértékű lendületével a hajózás is kedvezőbb körülmények közé jutott.

A javulást a következő számok illusztrálják: A nagyobb német hajóstársaságok részvényitokéja 1906-ban 274 millió márka volt és 8% kamatot hozott. 1907-ben 330 millió tőke 5% -kal kamatozott. 1908-ban ugyanannyi tőke 4%, 1910-ben 6 2/3 %-ot hozott. Az utolsó két évben tehát a javulás szembetűnő.

Az angol társaságok viszonyairól a Fairplay című szaklap tájékoztat, amelynek a statisztikája szerint a múlt évben az angol fuvargőzös-társaságok átlagnyeresége 2 1/3 %-ot tett ki, az előző évben elért 1.90%-kal szemben. Ezek a számok azoknak a vállalatoknak az üzletmenetére jellemzőek, amelyek nem rendszeres vonalakat, hanem csak alkalmi járatokat tartanak fenn. A hajózásnak ez az ága Németországban és másutt kevésbé ismert, de Angliában és Skandináviában még virágjában van.

A javulás a múlt ősszel következett be. A német kisebb társaságoknak is jól ment a múlt évben a dolguk és nagyobb sikerrel dolgoztak. Nagyon kívánatos, hogy ez a javulás tartós legyen, mert ugyis korábbi évek veszteségei várnak még pótlásra.

A társaságok azért most is nagy nehézségek előtt állanak és az üzemi költségek fokozatos emelkedése mellett a külföldi verseny is mind nyomasztóbb.

A versenyviszonyokon nem javítana egy esetleges szindikátusi alakítás sem, mert itt nem érvényesülne a védő vámok hatása, ami a belföldi iparra nézve biztosítja a szindikátusok üdvös befolyását.

A konkurrens vonalak mind jobban szapo-

rodnak. Az északi atlanti forgalomban Oroszország, Dánia, Anglia, Hollandia, a közép tengeren Görögország versenyez. Antwerpenben minden évben újabb hajózási cégek alakulnak, a melyek arra a bőséges forgalomra támaszkodnak, amelyet a hátuk mögött fekvő Németország biztosít nekik, Skandinávia új vonalat létesített Mexikóba, onnan pedig Ausztráliába, Braziliába és La Platába. Svédország és Norvégia is készül amerikai vonalakat is beállítani. Ausztria Délamerikába akar járatokat indítani és lobbogójával már a távol keletre igyekszik. Itália egy csomó új vonalat tervez különböző irányokban.

Mindezek az új vállalatok az államtól várnak támogatást. Az államok nem is térnek ki ez elől a várakozás elől és bőkezű szubvenciókkal iparkodnak a hajóstársaságok számára az érvényesülést megkönnyíteni. Minden állam költségvetésében jelentős tételekkel szerepel a hajózásnak juttatandó szubvenció.

Ausztria most dolgozik egy törvényjavaslaton a délamerikai járat szubvencionálásáról, de újabb támogatást biztosított a parti hajózásnak, a dunai hajózásnak, valamint a szabadhajózásnak is.

Magyarország 1911. évi budgetjébe egy fél millió koronát állított be hajózási szubvenciókra. Oroszország 1911-re 400.000 rubellel nagyobb támogatást ad a hajózási vállalatoknak és most készíti az új törvényjavaslatot a hajózási szubvenciókról. Norvégia 100.000 koronával támogatja évente a mexikói vonalat és egy másik délamerikai vonalnak is készíti szubvenciót adni.

Az Északamerikába való járatért agitálók szintén állami segílyre számítanak. A svédek a rendes járatoknak juttatott szubvenció mellett néhány év óta egy kölcsön alapot létesítettek, amelyből olcsó kamat és előnyös feltételek mellett juttatnak kölcsönt a hajózási vállalatoknak.

A múlt év közepéig kereken 20 millió korona ilyen fajta kölcsönt adtak, de ez távolról sem fedezi a kívánalmakat, úgy hogy a legközelebbi években a befolyó törlesztéseket is újból ki fogják kölcsönözni. Azok viszont, a kik már kölcsönt élveznek, az amortizációs idő kitolását kérik.

Hollandia egy Jávába és Ausztráliába szervezett új járatot szubvencionál. Franciaország postagőzös-szerződésének a megújításán dolgozik. Oroszország, amelyiknek megvan az a kivételes helyzete, hogy az idegen lobbogók alatt közlekedő hajóknak a forgalmát nagyon megnehezíti, sőt egyenesen lehetetlenné is teheti, új törvényjavasl-ton golgozik.

A kormány tervezete évenként 30 1/4 millió szubvenciót kontemplál, míg 1909-ben 21, 1910-ben 23 milliót irányoztak elő hajózási szubvenciókra. A többlet arra fog szolgálni, hogy a közép-tengeri járatokon kívül új vona-

lakat indithassanak Észak-Európába, Észak-Közép- és Dél-Amerikába, Afrikába, Indiába, Kelet-Azsiába és Ausztráliába, szóval az egész világon minden irányba. Amellett a szabad hajózást is szubvencionálni akarják, a hajóépítkezések számára pedig prémiumot készülnek biztosítani, külön kölcsönintézeteket alapítanak a hajóstársaságok részére és végül arra is ügyelnek, hogy a tengerészet és a vasut szénszükségletét lehetőleg olasz hajókon hozzák be.

Mindez az államnak oly nagymértékű beavatkozását és támogatását jelenti, amire eddig alig volt valahol példa. Meg kell még említeni, hogy Görögország az idegen hajókat újabb illetékekkel rötta meg. Spanyolország pedig szintén elkészült szubvenció törvényével. De itt még nincs vége a sornak. A tengerentuli államokra is átcsapott már a szubvenciók láza, — amelytől az előadó egyébként nem vár kellő eredményt.

Venezuela, Peru, Chile parti járatokat szubvencionálnak. Argentína úgy a parti hajózásnak, mint a hajóépítkezésnek új törvényében szubvenciót biztosít. Brazília már évek óta szubvencionál parti járatokat és legnagyobb vállalatának az európai vonalra is ad támogatást.

Mexikó is a körülményekhez képest magas támogatást fizet a parti vonalaknak, valamint a Kanadába és Japánba irányuló járatoknak. Kanada az 1908/09. pénzügyi évben 1.7 millió dollárt adott támogatás gyanánt a hajózási társaságoknak, 1910/1-ben már 2.1 milliót. Japán eddig is magas szubvenciókkal dolgozott, de ezeket az utóbbi években még megnövelte és a hajóépítési iparának védelmére az idegenben épített hajókra behozatali vámot vetett. Kinában is megérzik az idegen vállalatok a belföldi társaságok versenyét, amelyek szubvenciót huznak az államtól. Ausztrália meg a többi angol gyarmat új postagőzös-szerződést kötött és az idegen járatokra törvényileg erős terheket ró. Végül az Egyesült-Államokban a kongresszus elé ismét törvényjavaslatot terjesztettek ebben az évben szubvencionált postajáratok felállítására tárgyában. A szubvenciók megadását sürgetők egyben az idegen hajózási vállalatok ellen is éles agitációt folytatnak.

Valamennyi állam tehát nagy erőfeszítéseket tesz, hogy vonalait szaporítsa, hajózási cégeit erősítse és a versenyben egymást leszorítsa. Ezzel szemben áll az a tény, hogy a világkereskedelem mind intenzívebb lesz, mind több áru irányul a kikötőkbe, hogy a hajókra rakva tengerentuli államokban keressen piacot. Az Egyesült-Államok külkereskedelme például 1910-ben 2.3 milliárd márkával vagyis 19%-kal emelkedett az 1908 ik évhez képest.

Németország külkereskedelme ugyanez

idő alatt 2 milliárddal, tehát 15%-kal, Angliáé 2.8 milliárddal, vagyis 15%-kal nőtt. De nemcsak ez a 3 nagy kereskedő állam gyarapodott hatalmasan külkereskedelmi forgalmában, hanem a tengerentúli államok kereskedelme is nagy lendületet vett. Európai tőke és munkáskéz telepedett le ott és nagy közgazdasági vállalkozásoknak vetette meg az alapját.

Európa mellett Amerika is kivési a részét tőkájével és munkásaival az új, még szűz területek feltárásában és hasznosításában. Az ő befolyása főleg a vele szomszédos földrészekre terjed ki, Közép- és Dél-Amerikára. Costa-Rica és Guatemala állami finanszírákat amerikai tőke segítségével szánják.

Honduras hasonló tranzakcióról tárgyal, de még Haitiban is megjelent már az amerikai nagytőke.

Lázasan folynak a vasutépítkezések, amelyek új területeket hódítanak meg a gazdasági kulturának és majdan árukkal rakják tele a kikötőkbe érkező hajókat. Amerikai tőkével épülnek az új középamerikai vasuti építkezések, a Puerto-Barrios-vasut és a Guatemala vasutai. Angol és amerikai tőkével épül a Tehuantepec-vasut.

Vasutak épülnek Közép-Amerikában a Csendes Óceántól az Atlanti Óceánhoz és a Panama-csatorna megnyitja nagy lendületet fog adni a mexikói öböl közlekedési viszonyainak. A délamerikai államok is igénybe veszik az európai és amerikai tőkét. Rióból Montevideoba épül vasut.

Braziliának úgy északi, mint déli részén vasuti építkezések indultak meg, a brazilai kikötők is sorra épülnek, az argentinai kikötők szintén, Buenosban és Valparaisóban is nagyobb építkezéseket terveznek.

Az Andokon keresztül elkészült már a vasut a múlt évben, amely összeköti Délamerika nyugati és keleti partját. Chile meg Peru most építi vasuti halózatát.

A vasutak nyomán a belföldi területek termelése is emelkedik és ez megint újabb munkásokat csábít át Európából. A bevándorlás különösen Argentiniába, azután Amerika északi gazdasági vidékeire, Kanadába irányul, ahol az új területek megmunkálása erős tempóban folyik. Kanadába 1908/09-ben 147.000 ember vándorolt be, 1909/10-ben 209.000 ember. A déli vidékekre csak a múlt évben 300.000 ember vándorolt be Európából.

A közlekedés ügye a többi földrészeken is erős fejlődést mutat. Elő Ázsiában és Indiában épülnek hatalmas vasutak. Készül a bagdadi vasut, amely bekapcsolódva a hátsó indiai vasuti hálózatba, közvetlen összeköttetést teremt Európa és Ázsia között.

Nagy vasut-építkezések folynak Kinában és Mandzsuriában, amelyekbe a kínai kormány kereken fél milliárd márkát fektetett bele, az idegen államok pedig körülbelül szintén annyit. Erős kulturmunka folyik a Filipinákön is és Ausztrália kiaknázása is óriási léptekkel halad előre.

A vasuti építkezések természetesen hozzá magukkal a művelés alá vett területek gyarapodását. A fokozott termelés kedvezőbb konjunkturákat biztosít a hajózásnak, különösen a rendes járatoknak, amelyek most már azon a ponton vannak, hogy nem tudnak megfelelni a szükségleteknek és új hajókat kell építésbe venniük.

Angliában 1910. végén 1,132.000 brutto regiszter tonna tartalommal rendelkeztek a társaságok, míg 1909-ben 913.000 tonna tartalommal, 1908-ban pedig 765.000-rel.

A világkereskedelmi flotta tehát most újból rátért a szaporítás útjára. Az emelkedés azonban az utolsó két évben még csak mér-

sékelt volt; az 1910. év 409 millió brutto regiszter t. tartalmával szemben 1908-ban 49 millió állott, a gyarapodás tehát mindössze 2 1/2%.

A hajózásnak a jövőben várható kialakulására nézve természetesen döntő fontosságú az a körülmény, hogyan fog alakulni a világkereskedés. Aki tudja, hogy a tengerentúli államok rengeteg európai árut fogadtak be mostanában, az nem igen fogja magát abban a reményben ringatni, hogy ez a kedvező konjunktúra tartós lesz, mert hiszen tudott dolog — régi tapasztalat igazolja — hogy ha a tengerentúli piacok megtelnek európai árukkal, akkor ennek nyomán mindig reakció következik be és az import egyszerre aláhanyatlak. Ezt a tünetet ismerik a belföldi gazdaságban is, de míg Németországban például a nagy ipari szindikátusok a termelés szabályozásával normális keretek közé szorítják a piaci áringadozásokat, addig a tengerentúli, a szabad s korlátlan világversenyben mindig számolni kell hirtelen és érzékeny áresésekkel.

Ami speciel a német hajózást illeti, az előadó e tekintetben megemlékezett a szomszédos államoknak azon törekvéséről, hogy a német kikötőkbe irányuló forgalmat mesterséges eszközökkel másfelé, saját kikötők felé iparkodnak terelni. Belgiumot, Hollandiát és Ausztriát említette itt és kiemelte, hogy Ausztria a Tauern-vasut megnyitása óta a szállítási díjtelek leszállításával igyekszik a forgalmat Trieszt felé irányítani. Szólt arról is, hogy a német hajózási ipart erősen érinti az üzemmérségek rohamos emelkedése, amely most Németországban majd minden iparágban érvényesül. A dán és a német hajózási vállalatok üzemi költségei között például 30% a különbség az előbbi javára.

Az előadó azzal zárta jelentését, hogy a nemzeti irányú vámpolitika mellett a nemzeti irányú közlekedési politikára is nagy súly vetendő, annyival is inkább, mert a német hajózás a jövőben is küzdelmes évek elé néz.

UJDONSÁGOK.

— **A japán hadihajók érkezése.** A napokban megírtuk, hogy az angolországi flotta-szemlén résztvevő „Kurama” és „Tone” japán hadihajók szeptember 2-án, szombaton ötnapi tartózkodásra Fiuméba érkeznek. A japán hadihajókat a magyar kormány részéről *Kankovszky* Ferenc miniszteri tanácsos, a kormányzóság jelenlegi vezetője fogja üdvözölni. Értesülésünk szerint a japán hadihajók ittidőzése alkalmából várpalotai *Palotay* Ödön budapesti japán császári konzul Fiumében fog tartózkodni.

— **Száz új postafiók.** A fiumei postahivatal most száz új postafiókot létesít, minthogy az eddigi postafiókok száma elégtelennek bizonyult. Egy-egy postafiók évi bére 48 korona. A postafiókok átalakítási munkálatai most vannak folyamatban.

— **Az «Andrássy» gőzös zátonyon.** Az Isola Canidolenál zátonyra jutott „Andrássy” Adria-gőzös sorsa felől ma újabb jelentések érkeztek. Amint tegnap már megírtuk, az „Adria” tengerhajózási társaság kibérelte az Ungaro-Croata „Sokol” gőzöst s azt mentőfelszereléssel a gőzös segélyére elindította. A „Sokol” ma érkezett vissza Fiuméba s parancsnoka elmondotta, hogy az „Andrássy” gőzös igen veszélyes helyzetben van, levontatása azonban ennek dacára sikerülni fog. A hajó 35 méternyi hosszúságban a sziklás talajon nyugszik. Tegnap egy nagyobb vitorlás is a hajóhoz érkezett s a tehermentesítés céljából felvette az „Andrássy” szénrakományának egy részét. Most az „Előre” tengerészeti hatósági gőzös, valamint az Adria „Lederer Sándor”

gőzöse tartózkodnak a veszélyes helyzetben „Andrássy” körül.

Egy újabb értesítés szerint ma délelőtti órákban megkísérelték az „Andrássy” gőzöst a zátonyról való levontatását, a mentési munkálatok sikeréről azonban eddig újabb értesítés nem érkezett.

— **A budapest—fiumei forgalom lebonyolulása.** Ott, hol ezideig ilyenek elhelyezkedésük nem voltak, Goliáth sinek lefektetésével megnövekedett a gyorsvonati mozdonyok sebességét a budapest—dombovári vasutak igazgatóságba ütközött eddig gyorsvonatoknak Budapest keleti pályaudvarra való elindítása és befogadása, már két évvel ezelőtt épült a kelenföldi vasuti hid mellé lerakott új vágánypár, amire már nagy szükség volt és hogy a hidat most már megfelelően kihasználhassák, Budapesttől, illetőleg Kelenföld állomástól most már sürgősen megépítendő a második vágányt egyelőre Adony-Szabolcsra, ami azonban csak az első lépés, hogy legalább Dombovárig lefektessék a második vágányt, hogy az érkező és induló vonatok ne veszélyesüljenek a közbeeső állomásokon. Az állomások igazgatósága versenytárgyalást hirdetett az Adony-Szabolcsig épülő második vágány fel- és alépítményeire, mely szeptember 9-én már lejár. A munkálatok kiadása utána azokat mindjárt foganatosítani is kell, hogy azokkal mielőbb elkészüljenek.

— **Exotikus vendégek Fiumében.** Budapestről telefonálják nekünk: Érdekes exotikus vendége van ma délelőtti órák Budapestre *Hamzibal* dugszadag indiai herceg öt feleségével, hét gyermekével, szolgaszemélyzetével és angol titkárával Budapestre érkezett. A délelőtti folyamán az indus herceg családjával megtekintette a fővárost s titkára útján közölte az újságírókkal, hogy a napokban Fiuméba ellátogat.

— **A susági kolera.** *Roman* Adolf susági kerületi orvos hivatalos értesítése szerint Susákon újabb kolera megbetegedés nem történt. A bakteriológiai vizsgálatot öt esetben fejezték be. Ázsiai koleraát állapítottak meg *Zabih* Helénnél, *Margan* Mártonnál, *Juranics* néni *Cergonja* Ljubánál és *Jelencich* Olgánál. Az első három kolera megbetegedés halálos kimenetelű volt, míg *Cergonja* és *Jelencich* már gyógyulófélben vannak s most már csupán bacillushordozóknak tekinthetők. Az izolált személyek egészségi állapota teljesen kielégítő.

— **Az osztrák Riviera kolera mentes.** Az osztrák tengerpart idegenforgalmának emelkedésével alakult szövetsége az alsó-ausztriai lapokban megjelent hírekre vonatkozóan, mintha az osztrák partvidéken és fürdőhelyeken kolera esetek fordultak volna elő, kijelentette, hogy ezek a tendenciós híresztelések légből kapott koholmányok. A szövetség hivatalos adatok alapján közli, hogy a Triesztben előfordult kolera esetek kivül, Abbaziában, Brinnóban, Cigalában, Gradóban, Lovranában, Portoroseban, Sistianában, Lussinpiccolóban és Lussingrandeában sem az idén, sem az előző években kolera megbetegedések nem történtek.

— **A járványkórházról.** A Succursalebéli kórházban már az összes izolált személyeket elbocsátották, csupán a 11 bacillushordozót s a 3 lábadozó kolera beteget tartják még benn, míg a dejektumok bakteriológiai vizsgálata teljesen negatív eredményt fog felmutatni.

— **Az EMKE emlékkönyve.** Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület szeptember 8-án Kolozsvárott ünnepi megfennállásának negyedszázados jubileumát nagy ünnepségek keretében. Az évforduló alkalmából az egyesület pazar díszítésű, hatalmas kötetben adta ki alapításának és huszonöt éves működésének történetét. A művészi illusztrált, nagyszabású mű adatai, melyeket Pákéi *Sándor* József az egyesület alelnök-főtájkára állított össze élénken megvilágítja azt a hatalmas nemzet- és kulturális munkát, amelyet az EMKE egyedszázadon keresztül kifejtett. A lefolyt huszonöt év alatt az egyesület anyagilag hatalmasan megerősödött. Az 1885. évi alapításától 12-iki alakuló közgyűlés óta az EMKE

zárólag a magyar társadalom áldozatkészsége révén összegyűjtött kevés híján tíz millió koronát (9,478.725 korona). Ebből az összegből közgazdasági és közművelődési célokra fordított huzonöt év alatt közel hat millió koronát (5,851.696 korona). Az egyesület alapvagyonja jelenleg 3,627.029 korona. Ebből a vagyonból földbirtokban fekszik 737.365 korona; értékpapirokban 946.809 korona, pénzüntézetű vagyon 1,864.571 korona. Az alapvagyon létrehozásához járultak: 1,186.590 korona hagyatéka; 915.483 korona alapítói és 497.496 korona rendes tagsági díj, adományokból és gyűjtésekből 553.700 korona, tőkésítés útján pedig 1,473.667 korona szereztetett.

— **Kép az utcáról.** Fiume köztisztaságáról e helyen már sokat írtunk. Szóváltattuk már nem egyszer, hogy Fiumében még a főutvonalakon is a legnagyobb nemtörődömséggel sepernek, öntöznek a Servizi Pubblici emberei. Vagy sepernek és előzőleg nem öntözik fel az utat, vagy pedig úgy végigloccsolják az utcákat, hogy a sárban órákig fetrengeni lehet. A porfelhőről pedig, melyek az ember tüdejét tönkre teszik, már nem is szólunk. Hiszen annak, hogy sepernek a jámbor utcaseprők, ezekkel a házmagasságu porfelhőkkel akarják bizonyosságát szolgáltatni.

Most ismét panasz van a köztisztaságra. Egyik legrendezettebb utcánk, a Via Tartini, előbb Via Gizella lakói és kereskedői panaszolják, hogy ez az utca kész bacillustelep. A vásárcsarnok körül ugyanis két gyümölcsárus állandóan elfoglalja az utcát, rothadásnak induló holmijával örökös büzt terjeszt. De emellett a két földhöz ragadt gyümölcsárusnak a „bolja“ egyszersmind lakásnak is szolgál. Mindkettő ott alszik s puha párna helyett a gyümölcszsákot teszi feje alá. Hogy ilyen módon a környék levegője büzhödtté vált s a lakók folytonosan panaszkodnak, ez természetes, de felháborító az a végtelen könnyelműség, amellyel a hatóság megengedi, hogy az utcán állandóan gyümölcs legyen s ráadásul a gyümölcsárusok árujuk mellett háljanak. Hiszen csak négy napja lélekzettünk fel megkönnyebbülten ama hír hallatára, hogy Fiume koleramentes lett. Ha így vigyáznak a közegészségre, akkor aligha talál kedvet a kolera a távozásra. A hatóság és pedig elsősorban a rendőrség, mint elsőfoku közegészségügyi hatóság erélyes intézkedésére van szükség, hogy a Via Gizella lakói ne legyenek kénytelenek a nyárutói melegben ablakait állandóan zárva tartani s rettegéssel nézni a közelükben letelepedett veszedelmet.

— **A világ tengerészete 1911-ben.** A világ népessége szaporodik, a vasut folyton újabb közlekedési és termelési területeket tár fel, egyre növekedő rakományokat adván a hajóknak. A civilizált nemzetek körében szüntelenül fokozódik a kényelem kívánalma. A termékek elosztásában hevesen versenyeznek a nemzetek, mint azt a különböző kereskedelmi hajórajok itt következő kimutatása bizonyítja:

	Tonna 1911.	Többlet 1910. óta
Angolország	17,872.697	356.218
Egyesült-Államok	5,158.278	99.600
Németország	4,466.880	133.694
Norvégia	2,154.331	139.708
Franciaország	1,976.862	94.582
Olaszország	1,340.508	19.855
Japán	1,203.220	53.998
Hollandia	1,058.287	43.094
Svédország	931.482	13.403
Oroszország	895.258	7.933
Ausztria - Magyar- ország	846.488	67.459
Spanyolország	775.451	10.091
Dánia	752.754	16.192

Látható, hogy az említett országok mindegyike az 1910-ik évvel szemben többet szállított. Ebben az évben Angolország többletét csak 138.000 tonnára, Németországé pedig éppen csak 66.000 tonnára rugott. Északamerikában a növekedés aránylag csak csekély,

mig Norvégia nagyot haladt előre. A francia kereskedelmi hajóraj szintén tetemesen megnagyobbodott és ugyanaz az eset áll fenn Ausztria-Magyarország, Japán és Hollandia kereskedelmi hajórajaira nézve is.

— **Véres verekedés az óvárosban.** Tegnap este fél 11 órakor az óvárosi via Arco Romanon nagy verekedés volt. Borozgatás közben több munkás összeszólközött, miközben egy Gradis Miklós nevű 29 éves munkás ököllel nekirohant Bertetich Santo munkásnak. Ez utóbbit társai védelmébe vették s erre Gradis barátai is közbeléptek.

Néhány perc múlva valóságos csata színhelye lett az osztéria. Kések villogtak, poharak röpültek szerte-széjjel s némelyek a székekkel verekedtek. Hirtelen egy revolverlövés is elhangzott s néhány pillanattal utóbb Gradis Miklós segítségért kiabálva távozott az utcára. A feje véres volt s kezeivel a hasát tartotta. Az osztéria előtt jajgatva mondta, hogy hasába lőttek. A szerencsétlen embert többen a mentőállomásra vitték, honnan a kórházba szállították. Az orvosok rögtön ápolás alá vették és megállapították, hogy halántékán és derekán késszurástól s a hasán revolverlövéstől megsebesült. A golyó az altest baloldalába hatolt. A verekedők legnagyobb része a rendőr érkezéséig elmentek. A rendőrség a kihallgatásokból megállapította, hogy Gradist Serobogna Rezső, a korcsmatulajdonos lötte meg. A vallatóra fogott korcsmáros azt mondta, hogy csak el akarta ijeszteni a verekedőket s ezért használta revolverét, megsebesíteni senkit sem akart. A rendőrség a korcsmárost letartóztatta s most nyomozza a verekedésben tevékeny részt vett két társát, akik Gradist késekkel megsebesítették. Éjfélkor a kórházba ment Keömley Pál vizsgálóbíró, aki Gradist kihallgatta. A sebesült ember állapotára rendkívül sulyos s valószínű, hogy életével fizeti a hétfő éjjeli mulatságot.

Gradis Miklóst ma hajnalban a vizsgálóbíró után Brattanich Virgil rendőrkapitány, a büntügyi osztály vezetője és Rosenberg Viktor újból kihallgatták. A sulyosan sebesült ember elmondta, hogy Bertetich Santo volt az, aki elsőnek szurta meg.

Bertetich lágyékon szurta a szerencsétlent, a többiek pedig üvegekkel, sörszophárral és székekkel támadták meg. Sulyosan terhelő valamást tett a sebesült Scrobogna Rudolf vendéglős ellen, aki szerinte egész közelről süttötte el a revolvert. Gradis vallomását a rendőrség jegyzőkönyvbe vette, minthogy pedig Gradis az orvosok szerint aligha éli túl a mai napot, vallomására a haldokló embert nyomban megeskették.

— **Előmunkálati engedély.** Az osztrák vasutminiszterium Denk Ottó voloskai mérnöknek és Frankovics Iván építésznek egy évre megadta az engedélyt, hogy a Castuától Rubesin Sodocin és Bleccin át az országhatárig, Lenciig építendő vasut technikai előmunkálatait elvégezzék.

— **Patek Bélát elmarasztalták.** A kaposvári járásbíró előtt most volt annak a pörnek a tárgyalása, melyet Széki Ernő és Kövesi Lajos színészek, a pozsonyi szintársulat volt tagjai indítottak Patek Béla dr. ellen augusztusi gázsijuk ki nem fizetése miatt. Lukács Zsigmond járásbíró vezette a tárgyalást. Széki igazát két ténybeli tanu — a két díszletmester — is megerősítette, mire a bíróság kimondta a határozatot. Eszerint Patek Székinek 110 koronát és ennek kamáját fizetni köteles, megterítendő a felperes ügyvédjének, Bakonyi Lajos dr-nak a költsége is: 39 korona, továbbá Patek dr. képviselőjének ügyvédi díja; 17 korona. Ezen összegek végrehajtás terhe alatt, *felebezésre való tekintet nélkül kifizetendők.* Mivel a másik felperesnek, Kövesi Lajosnak ténybeli tanuja nem volt, a bíróság elrendelte az alperes eskü alatti kihallgatását és ennek kivételére a tárgyalást elhalasztotta.

— **Elítélt kávétolvajok.** A törvényszéken tegnap ítélték Mazer Santo 19 éves, Anicich Viktor 23, Inrkovich János 19 és Aranyos Raoul 21 éves munkások ellen, akik augusztus 12 én éjjel, a szabadkikötő nyolcas számú rak-tárába betörték és a Virág Jenő és tsa kávé-behozatali társaság kárára kétszázharminc kiló nyers kávévittek el. A vádlottak mindnyájan tagadták a terhükre rótt bűncselekményt, de a tanuvallomások igazolták bű-

nösségüket. A bíróság Mazer tizennyolc havi, Jurkovicsot egy évi, Aranyost és Anicichet pedig öt-öt hónapi börtönre ítélte. Mazer felebezett az ítélet ellen, a többi három belenyugodott. Rudan dr. védő semmiségi panaszt jelentett be s egyben az összes vádlottak nevében felebezett.

— **Postaautomobil és tehervonat összeütközése.** Ma reggel a Zichy-molón a fiemei főpostahivatal F. 101. sz. automobiljába bele-rohant a Máv. egyik tolatamozdonya s csak a véletlennek köszönhető, hogy az összeütközés emberáldozatot nem követelt.

A főpost ról 5 óra után indult el a gépkocsi, hogy a Cattaróból érkező második járat „Budapest“ gőzösének postáját átvegye. Az Ungaro-Croata gőzöse azonban késést s így az automobil várakozni volt kénytelen. Minthogy a hajónak a Zichy-molónál kellett kikötnie, az automobil is a molónál állt meg, a gépkocsi vezetője, Kuczko Dezső és a vele volt Raskó Jenő postaszolga pedig az automobilról leszállva, a molón sétáltak. Hat óra előtt néhány perccel a „Budapest“ gőzös befordult a kikötőbe s néhány perc múlva ki kellett volna kötnie. Ezalatt történt az összeütközés. A Zichy-molón ugyanis tolatásokat végeztek, a tolatamozdony előtt azonban nem járt senki a jelző zászlóval s így az automobil vezetője még csak nem is sejtthette, hogy a tolatást a moló széléig végzik. A mozdony sem adott jelt s ezért Kuczko nem vezette más helyre a gépkocsit. A mozdony pedig, melyet Csebola Károly vezetett, egyre közelgett s hirtelen nagy erővel rárohant a gépkocsira. A hatalmas automobil a mozdony egy darabig maga előtt tolt. Mikor végre a mozdonyvezető megállította a tehervonatot, az automobil kiszédtek a mozdony kerekei alól. A gépkocsi hátulso része teljesen összeroncsolódott, vastag falai betörték, a gépezetben azonban kár nem történt. A hasznavehetetlené vált automobil a postagarageba vontatták, az esetről pedig jegyzőkönyvet vettek fel. A posta néhány ezer koronányi kárát az államasutak igazgatósága megtéríti.

— **Lezuhant az állványról.** Bodulich János 19 éves kőműves tegnap a pályaudvaron öt méternyi magasságból lezuhant s jobb lábát törte. A mentők beszállították a kórházba.

— **A kikötőből.** Augusztus 29. **Erkezett:** „Douro“ angol gőzös Hullból 150 hordó olajjal, 30 tonna üres zsákkal, 40 tonna bádoggal, 35 tonna vassal és 20 tonna vegyes áruval; „Bavarian“ angol gőzös Liwerpoolból 60 tonna bádoggal, 10 tonna vassal és 30 tonna vegyes áruval.

Igyék naponta 1—2 palaczk

Dupla-malátasört,

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Ső főződe“ ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Koranyi tanár Budapesten; Glax tanár Ab-báziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frissított palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, aug. 29. A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnököl.

Bemutatja Komárom várnegye feliratát a gyermekvédelmi törvények módosításáról, továbbá

Makó város közönségének feliratát, melyet a vasárnap tartott népgyűlés határozatából Justh Gyula nyújtott be „A Nap” kolportázstilalmának a visszavonása érdekében.

Elnök javasolja, hogy mindkét felirat a kérvényi bizottságnak adassék ki,

Lovászy Márton azonban az egyik kérvénynek a közigazgatási, a másiknak a pénzügyi bizottsághoz való utasítását javasolja.

Husznál több képviselő az indítványokra névszerinti szavazást kér olyformán, hogy a szavazások holnapra halasztassanak.

Majd áttérnek a napirendre, amelynek során kilenc névszerinti szavazást intéztek el.

Ezzel az ülés véget ért.

A képviselőház munkarendje.

BUDAPEST, aug. 29. A képviselőház holnapi ülésén kerül a sor Lovászy Márton felszólalására, melylyel sajtóindítványát fogja megindokolni. A vitarendezéséggel való megállapodás folytán holnapután Antal Géza munkapárti és Nadányi Gyula Kossuth-párti képviselők fognak a véderőjavaslat során nagyobb beszédet mondani.

Ázsiai kolera Budapesten

BUDAPEST, aug. 29. A bakteriologiai intézet hivatalosan értesítette Budapest székesfőváros tisztifőorvosát, hogy az újpesti Léner-gyárban megbetegedett és azóta elhunyt Florea Flóra váladékának bakteriologiai vizsgálata, valamint a másik két beteg vizsgálata ázsiai kolerabacillusokat állapított meg. Egy munkás, aki a gyárból megszökött, ma reggel Thököly-uti lakásán koleragyanus tünetek közt meghalt.

A Balatont átrepülték.

BUDAPEST, aug. 29. Lányi Antal honvédtőhadnagy, aki néhány hónap óta az aviatikával foglalkozik, Badacsonyból ma reggel 7 órakor felszállt s 6 perc alatt átrepülve a Balatont, Fonyódon simán leszállt.

Vasárnap dolgozó nyomdászok.

BUDAPEST, aug. 29. A rendőrségnek bizalmasan jelentették, hogy néhány hétfőn megjelenő fővárosi ujság nyomdájában vasárnap is dolgoznak. A főkapitányság detektiveket küldött a nyomdába, ahol megállapították a vasárnapi munkaszünet megsértését. A megtorló eljárást megindították.

Halálugrás a cirkuszban.

BUDAPEST, aug. 29. A Beketow-cirkuszban tegnap este előadás közben lezuhant Wolff Roques légtornász, akit összezuzott tagokkal a Rókus-kórházba szállítottak. A szerencsétlen ember ma reggel kiszünet nélkül, hogy egy percre is magához tért volna.

Rablás a vonaton.

ARAD, aug. 29. A Budapest-Brassó közötti vonalon tegnap Hugyecz István lókereskedőt egy gyorsvonati fülkében négy rabló narkotizálta és elrabolta 34.000 korona készpénzét. Piski állomáson a kereskedő magához tért és feljelentést tett a csendőrségen, amely az egyik tettest, Scheiber Dezső nemzetközi szélhámost és utazó zsebtolvajt letartóztatta.

Kiirtott család.

SZIGETUJFALU, aug. 29. Havlány András földmivest felesége hűtlenül elhagyta. Bánatában baltát ragadott s két gyermekét agyonütötte. Utána felakasztotta magát. Mikor a szomszédok rátaláltak, már mindhárman meghaltak.

Gyilkosság az örökség miatt.

ERZSÉBETFALVA, aug. 29. Kaltenecker Mihály gazdag földbirtokos már régebben örökösödési perben állott hat rokonával, akik elhatározták, hogy elteszik láb alól. A rokonok tegnap Dunaharasztiin megleslék Kalteneckert és késekkel agyonszúrták. A gyilkosokat letartóztatták.

Az államvasut csaloí.

BUDAPEST, aug. 29. A budapesti királyi törvényszék vizsgálóbírájának megkeresésére a sátoraljaújhegyi rendőrség letartóztatta és Budapestre szállította Schönfeld Hermann bórkereskedőt, aki a már régebben letartóztatott Ehrbach Emil vasuti raktárnokkal összejátszva hamis fuvarlevelek alapján 100.000 koronát meghaladó csalásokat követett el. Ehrbach bevallotta, hogy a fuvarlevél csalásokat Schönfelddel együtt követte el az államvasutaknak kárára.

Vasuti szerencsétlenség.

CELLDÖMÖLK, aug. 29. Az állomáson ma egy Győrből érkező magányos mozdony nekiment a székesfehérvári személyvonatnak. Mindkét mozdony összezuódott. Három vasuti altiszt súlyosan megsebesült. A balesetet hamis váltóállítás okozta.

Katonai aviatikus repülése.

IGLÓ, aug. 29. Stohanzl főhadnagy tegnap pilótavizsgálója alkalmával Bécsből Iglóba repült. Az ut két óra 35 percig tartott.

Sikkasztó magánhivatalnok.

BUDAPEST, aug. 29. Mayer Leo budapesti nagykereskedő a rendőrségen feljelentette Hajnal Imre magánhivatalnokot, hogy tőle tízezer koronát elsikkasztott. A detektivek Hajnal Aréna-uti lakására mentek, de nem tudták letartóztatni, mert valószínűleg Fiume felé szökött.

Gyujtogató fakereskedők.

TRIEZT, aug. 29. Élénk feltűnést kelt Segre Emil és Gyula fakereskedők letartóztatása, akik saját raktárukat felgyujtották, miáltal nemcsak ez, hanem két szomszédos farktár is a tűz áldozata lett.

A király.

BÉCS, aug. 29. A király szeptember 8-án fejezi be ischli nyaralását s udvari különvonaton Penzingbe utazik, ahonnan Schönbunnba hajtat.

A trieszti kolera.

TRIEZT, aug. 29. A kolerában megbetegedett Ristani Christo albán alattvaló tegnap meghalt. A „Bukovina” hajón nem történt újabb koleraeset.

Kémekek a csapatszállításnál.

ZÁRA, aug. 29. A „Narodni List” jelentése szerint szombaton a Sincich testvéreket letartóztatták, mert a legutóbbi dalmáciai partvédő gyakorlatokon kémiszolgálatot teljesítettek. A testvérek egyike mechanikus, a másik szobafestő. Az utóbbi a Marconi szolgálatokat, melyeket a hajók váltottak egymással, felfogta s a vád szerint egy idegen nagyhatalom szolgálatában áll.

Magyar távirók győzelme.

TURIN, aug. 29. A nemzetközi távirók versenyen a magyar távirótisztek óriási sikerrel versenyeztek. Az első díjat Szinte Gyula vitte el, aki egy óra alatt 1464 szót adott. Szintét ezért a rekorddíjért aranyéremmel tüntették ki.

Kolerás hadügyminiszter.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 29. A török birodalmi bakteriologiai intézet megállapította a nemrég megbetegedett Mahmud Sefket basa török hadügyminiszter váladékában az ázsiai kolera bacillusait. A kezelő orvosok véleménye szerint a hadügyminisztert valószínűleg sikertelen életben tartani.

Vedrines lezuhant.

BOULOGNE-SUR-MER, aug. 29. Vedrines aviatikus tegnap este az Avenue de Versaillesben lezuhant. Az aeroplán teljesen összezuódott, de Vedrines teljesen sértetlen maradt.

Halálos tréfa.

BERLIN, aug. 29. Koburg közelében Stopachban egy vadász tréfából több gyermek közé célzott. A fegyver elsült s egy csecsemőt megölt, a fiút, aki tartotta, életveszedelmesen megsebesítette. A vadász a szerencsétlenség láttára elmenekült s az erdőben agyonlőtte magát.

Az ellopott Mona Lisa.

PÁRIS, aug. 29. A Louvre-ból ellopott világhírű festmény visszaszerzésére mind kevesebb a remény. Minthogy a képet aligha lehet értékesíteni, valószínű, hogy a vakmerő lopás egy örült ember követte el. Sokan azt hiszik, hogy a tolvaj esetleg zsarolásra használja fel a lopott festményt s nagy árért visszaadja a műkincset.

Halál a Montblancon.

LUZERN, aug. 29. A Mont-Blanc vezető leghíresebbje, Gazoni Péter legutóbbi hegymászása alkalmával szerencsétlenül járt. Villámcsapás érte s a hegycsúcson megölte a vezetőt. A vele volt két tudós csak könnyebben sérült meg.

Megbüntetett hazaáruló.

SZERAJEVO, aug. 29. Kugindzic képviselő huszonkét éves fiát, aki az annexiók benyodalmak alatt Szerbiába ment és ott önkéntesnek lépett be, a haditörvényszék tegnap két évi börtönre ítélte. Még mintegy száz bosnyák alattvaló van vád alatt hasonló hazaárulás miatt.

Nagy pánik egy templomban.

PIATIGORISK, aug. 29. Tegnap este az Athos Ustenski templomban, mise közben valaki azt kiáltotta, hogy leszakad a mennyezet. A hívők rémülten, egymás hátán menekültek ki a templomból. Hét asszony halálát letele, harmincan súlyosan megsebesültek.

Hotel Trocadero

nagy étteremmel

(Velence) a Lidón (Velence)

Elsőrendű új ház a főúttól jobbra, modern komforttal berendezett szobák fürdővel berendezve. Orvos a háznál. Penzió és étlap szerinti éhezés.

Tulajdonos:

Tagliapietra Giovanni.

Leégett lakóházak.

UDINE, aug. 29. Udine mellett tegnap egy ház padlásán tűz keletkezett, amely oly gyorsan terjedt el, hogy hat lakóházat elhamvasztott. A kár 50,000 lira.

Betiltott mozielőadás.

ZÁRA, aug. 29. A rendőrség betiltotta a „Conte Cavour” olasz dreadnought vízrebocsátásának mozielőadását.

Öngyilkos matróz.

POLA, aug. 29. A Siana-parkban tegnap holtan találták Bozich János 24 éves haditengerészt. Megállapították, hogy revolverrel agyonlőtte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Combes nagybeteg.

PÁRIS, aug. 29. Combes volt miniszterelnök, aki nyolc nappal ezelőtt megbetegedett, az éjjelt nyugtalanul töltötte. Állapota komoly aggodalomra ad okot.

Mosó és tisztító intézet

Via M. Buonarroti 10.

Minden e szakba vágó munkát leszállított áron a legpontosabban végez.

A mosás és vasalás csak kézi erővel történik, tehát nincs ruharongálódás.

Szíveskedjék állításaimról meggyőződni. A ruhákért házhöz küldök!

Telefon II-41. Sámson Antal.

Tanuló leányok felvétetnek.

Figyelem

MORGENSTERN VIKTORIA

FIUME, Via della Torre 1.
(volt Via Molo 2.)

Első Fiumei Fűzőszalon.

Saját gyártmányu új modellek 4 K-tól 200 K-ig. Mérték utáni fűzők és javítások 24 óra alatt eszközöltetnek.

Morgenstern Viktoria
Első Fiume. Fűző Szalon.

SALVATOR

Gummi-sarkak

Világ-cikk

Utólérhetetlen tartósságú.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3

Mindennemű kezimunka,

valamint előnyomások, és elkezdett himzések, ugy-szintén női dísz tárgyak és női fejdíszekből óriási választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül. WEISZ és TARSA, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Catti György utóda

GYÖGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Szabadalmi szám 16794.

BECK KÁROLY

épület- és műlakatos

szab. ablakszellőztető készülék-készítő-gyára
Budapest, VIII., József-utca 14. sz.

● **Az egészség a fő!** ●
melyet csakis kellő szellőztetés által érhetünk el.

A Beck Károly-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető-készülék

magyar gyártmány, mely most már felülmulja az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőzőket úgy cél-szerűségben, jószágban, mint olcsóságban. Egészségügyi szempontból 45° nyitás által légvonat kizárva. Minden ablakra alkalmazhatók.

Ablakszellőzők árai:

Legnagyobb, legnehezebb és díszes ... K 25.—
Rend. abl. iskolák, intézetek, magánlakásokhoz „ 13.—
Könnyebb szimpla ablakokhoz „ 9.—
Klozett-ablak „ 7.60

Költségvetések ingyen!

Ablakszellőztető-készülékeimet a következő nevezetesebb helyeken használják: *Nemzeti Kaszinó, Kereskedelmi miniszterium, Ref. főgimnázium, M. kir. Ludovica, Magy. kir. dohánygyár. Kispesti állami elemi iskolákban s több kórházban, iskolákban a fővárosban és vidéken s kitűnőnek bizonyultak.*

Megrendelések úgy helyben, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

1500 darab már használatban van.

Mérték vétele végett szíveskedjék hozzám fordulni.

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart”

Fiumének legelőnkebben szerkesztett és legjobban informált napilapja jelenleg

VIII. évfolyamában

jelenik meg.

Mint Fiumének és a környékbeli fürdőhelyeknek legnépszerűbb, legelterjedtebb és legrégebbi ma-gyar napilapja

„A TENGERPART”

a kereskedelmi és üzleti világ legalkalmasabb hirdetési orgánuma.

Hirdetési árai a lap nagy példányszáma-hoz viszonyítva igen mérsékeltek.

Előfizetési árai:

Egy évre	K. 24.—
fél évre	„ 12.—
negyedévre	„ 6.—
egy óra	„ 2.—

Tisztviselők fél áron kapták „A TENGERPART”-ot, úgyhogy az utóbbiaknak

„A TENGERPART” házhöz szállítva csak 4 fillérbe kerül naponta.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz

«A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume.

Grad. del Sasso Bianco 3. szám 1. emelet.

[a Hungaria szálló mögött.]

Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

VIII. évfolyam.

Austro-Americana TRIEST.

Rendszeres szolgálat Triest és Olaszország, Görögország, Spanyolország Észak-, Közép- és Dél-Amerika között.

Közeleki indulások Triestből:

Newyorkba a „Columbia“	(szem. száll.)	gőzessel	aug. 12-én
„Martha Washington“	„	„	19-én
„Oceania“	„	„	26-án
„Alice“	„	„	2-án
Philadelphiába a „Georgia“	gőzessel	aug. 16-án	
New-Yorkba és Philadelphiába a „Lodovica“	gőz.	aug. 26-án	
Almeria, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe az „Atlanta“	(szem. száll.)	gőzessel	augusztus 17-én
a „Sofia Hohenberg“			31-én

A személyforgalom részére új és gyors, kétszavaru Marconi dróttalan táviróval felszerelt hajók állanak rendelkezésre.

Teherforgalom.

Triest, New-York, Philadelphia—New-Orléans	3 indulás havonként
Savanna—Triest	2 „
Pensacola—Triest	1 „
New-Orléans—Triest	1 „
Galveston—Triest	1 „

Körutazások a Földközi-tengeren a nagy Oceánjáró hajókkal.

Tudakozódní lehet az igazgatóságnál, Triest, Via Molin Piccolo 2. (Táviratcim: Cosulich, Trieste) Schenker és Tsa főügynökségnél Bécs, I., Neuthorgasse 17., az utas-irodánál Bécs, II., Kaiser Josef-strasse 36. és a társaság más ügynökségeinél.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Carducci 12, II. em.

Telefon 11-88.

:: A turini kiállításra utazók figyelmébe! ::

Hôtel Monopol Meublé

Via Accademia Albertina 37. szám (a Corso Vittorio Emanuele sarkán)

Turin egyetlen német szállodája.

3 percnnyire a „Porta Nuova“ központi pályaudvartól,
2 percnnyire a kiállítás főbejáratától.

ÁRAK 3 LIRÁTÓL FELJEBB.

Modern kényelem! - Német levelezés és kiszolgálás!

Tulajdonos Meyer M.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KÖRZŐ. TELEFON 521.

A legkényesebb ízlés szerint átalakított kávéház a magyarság legkedveltebb találkozó helye. Kétféle italok, jó magyar borok. Estenként KOVÁCS JÓZSEF jómérvű kaposvári cigányzenekara és RÁCZ KÁROLY budapesti kishőgősszólista hangversenyeknek.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

Használt üzletberendezést veszek

Róth Sándor

Via Giuseppe Giusti 2. szám.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

Mayerhofer Lipót

Della Motta utódja

Via Lod. Kossuth 19—20 szám.

TELEFON 443.

Uj butorok nagybani
érkezése

Értesitem a t. vevőközönséget, hogy raktáraitam új modern, az első gyárakból származó matt-, fényezett-, sárgaréz-, vas és egyéb butorokkal felfrissítettem.

Jutányos árak.

Kárpitós és asztalos munkák elvállaltatnak.

A Tengerpart
kiadóhivatala és
szerkesztősége
a Vicolo dell' Ospedaleban
levő Wurzer ház I. emele-
tén van.

MILANO

Concordia szálló

a közp. pályaudvar (Stazione Centrale) téren.

Minden kényelem!

Jutányos árak!

„Mercur“ könyvnyomdai műintézet

FIUME

Via Operai 12.

Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlással vidékre is készséggel szolgál.

Tulajdonos Chilko József

Cantrida fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy árnyas kert terrasszal. Kétféle konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméből a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehéreművel 40 fillér.

Olcso fürdőbérletjegyek.

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az Andrassy-
utca és Remai-utca 4. számú
ház sarkán.

Szives megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly.

Jó karban levő
használt iskolai és egyéb
könyvek eladhatók a
Zanutel A. könyvkereskedésében
TELEFON 197.

Könyvjegyzék ingyen!

Első fiumei magyar uri és női

FODRÁSZTEREM

Fiumé, Adria palota.

Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítetik. Lakásokba, úgy egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.

Telefon 11-60.

A Tengerpart minden jogos panaszt közöl és minden közérdekű felszólalásnak

!! helyt ad. !!

Nyomatott „Mercur“ nyomdájában Fiume.